

- odvolací disciplinárny senát

ROZHODNUTIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky - odvolací disciplinárny senát zložený z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Urbanovej a členov senátu JUDr. Martina Vladika, JUDr. Mariána Jarábka, JUDr. Ivety Gildeinovej a JUDr. Martina Dolníka, v disciplinárnej veci vedenej **proti Ing. JUDr. M. G., PhD.** sudcovi N., o odvolaní Ing. JUDr. M. G., PhD. proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - disciplinárneho súdu z 13. júla 2011, sp. zn. Dn 3/2011, takto

rozhodol:

Podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, odvolanie Ing. JUDr. M. G., PhD. proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – disciplinárneho súdu, sp. zn. Dn 3/2011 zo dňa 13. júla 2011 **z a m i e t a .**

Odôvodnenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky - prvostupňový disciplinárny súd rozhodnutím z 13. júla 2011, sp. zn. Dn 3/2011, v disciplinárnej veci vedenej proti Ing. JUDr. M. G., PhD., sudcovi N. podľa § 121 ods. 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), rozhodol, že JUDr. R. J., predsedníčka disciplinárneho senátu 1 Ds nie je vylúčená z prejednávania a rozhodnutia disciplinárnej veci vedenej proti menovanému sudcovi. Disciplinárny senát konajúci o námietke zaujatosti vznesenej disciplinárne obvineným sudcom odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že dôvody, pre ktoré bola vznesená námietka zaujatosti voči predsedníčke disciplinárneho senátu JUDr. R. J., nie sú zákonné dôvody na jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania konkrétnej veci. Uviedol, že predsedníčka disciplinárneho senátu JUDr. J. sa stala disciplinárnou sudkyňou zákonným postupom v zmysle § 119 zákona o sudcoch, platného k momentu jej zvolenia, za predsedníčku

disciplinárneho senátu bola zvolená Súdnu radou Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“), ktorá určila zloženie disciplinárneho senátu, spôsob pridelovania vecí a zastupovania sudcov. Skutočnosť, že predsedom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a zároveň predsedom súdnej rady je JUDr. H., nie je zákonným dôvodom zaujatosti predsedníčky senátu JUDr. J. Disciplinárny senát rozhodujúci o námietke zaujatosti voči JUDr. J. uviedol, že nezistil žiadne okolnosti v takej vnútornej kvalite a intenzite, že by nebola spôsobilá danú vec rozhodnúť nestranné a nezávisle. Disciplinárny senát ďalej uviedol, že Ing. JUDr. G., PhD., mal možnosť vzniesť námietku zaujatosti bez meškania, len čo sa dozvedel o dôvodoch, pre ktoré by mala byť JUDr. J. vylúčená z konania v jeho disciplinárnej veci (najneskôr na pojednávaní konanom dňa 4. marca 2011), pričom námietku zaujatosti vzniesol až dňa 6. mája 2011, ktorú skutočnosť považoval disciplinárny senát rozhodujúci o námietke zaujatosti za obštrukčné správanie zo strany disciplinárne stíhaného sudcu.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie disciplinárne stíhaný sudca, namietajúc nezákonnosť tohto rozhodnutia, nakoľko ním bolo porušené ustanovenie § 121 ods. 1 zákona o sudcoch a nebola zohľadnená konštantná judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva. Namietal, že disciplinárny súd vo svojom rozhodnutí z 13. júla 2011 na jeho námietku z objektívneho hľadiska nereagoval adekvátne, lebo odvolávajúc sa na ustanovenie § 121 ods. 1 a ods. 2 a § 150 zákona o sudcoch a § 31 ods. 1 Trestného poriadku, článku 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky iba mechanicky konštatoval, že k osobnej zaujatosti sudcu môže dôjsť len vtedy, ak je vzťah sudcu k osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku takej vnútornej kvality a intenzity, že sudca nie je spôsobilý rozhodnúť nestranné, nezávisle a tento vzťah by sa takým mohol javiť aj navonok. Ďalej konštatoval, že disciplinárny senát sa nezaoberal vôbec jeho argumentáciou, týkajúcou sa medzinárodných sudcovských dokumentov, ako sú napríklad Základné princípy nezávislosti súdnictva (OSN z roku 1985), Sudcovská Magna Charta alebo Odporúčanie Výboru ministrov členským štátom č. (2010) 12 o sudcoch. Poukazoval na to, že v napadnutom rozhodnutí disciplinárneho súdu Dn 3/2011 absolútne absentuje zdôvodnenie skutočnosti, pre ktoré je jeho dôvodná obava neopodstatnená. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III.ÚS 257/2011-12 zo 7. júna 2011.

Súčasne v uvedenom odvolaní v bode VI. menovaný sudca vzniesol námietku zaujatosti proti predsedníčke odvolacieho disciplinárneho senátu 1 Dso JUDr. J. U. Súčasne zotrval na svojom názore, že u predsedníčky disciplinárneho senátu JUDr. R. J. nie je splnená požiadavka nezaujatosti najmä z objektívneho hľadiska a preto navrhol, aby bolo zákonným spôsobom rozhodnuté o tejto námietke zaujatosti.

O námietke zaujatosti vznesenej voči predsedníčke odvolacieho disciplinárneho senátu JUDr. J. U. rozhodoval odvolací disciplinárny senát 2 Dso, ktorý rozhodnutím, sp. zn. Dn 6/2011, z 31. októbra 2011 JUDr. J. U. z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej proti sudcovi Ing. JUDr. M. G., PhD. pod sp. zn. 1Dso 4/2011 nevytlúčil.

Následne na to menovaný sudca oznámil, že podal na Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosť na vykonávanie konkrétnej kontroly ústavnosti rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – odvolacieho disciplinárneho súdu, sp. zn. Dn 6/2011 z 31. októbra 2011, preto odvolací disciplinárny senát rozhodnutím z 12. marca 2012 konanie prerušil do skončenia veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky.

Ústavný súd Slovenskej republiky o tejto sťažnosti menovaného sudcu rozhodol tak, že ju uznesením, sp. zn. III. ÚS 287/2012-41, z 26. júna 2012 ako zjavne neopodstatnenú odmietol.

Vzhľadom na uvedené, odvolací disciplinárny senát 1Dso dospel k záveru, že nič nebráni preskúmaniu odvolaním napadnutého rozhodnutia. Odvolací disciplinárny senát preskúmal napadnuté rozhodnutie na neverejnom pojednávaní a to zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v odvolaní uvedené.

Odvolaie oproti rozhodnutiu disciplinárneho senátu prvého stupňa je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote a bolo odôvodnené.

Podľa § 121 ods. 1 zákona o sudcoch, ak nastanú okolnosti, ktoré môžu zakladať dôvod zaujatosti predsedu disciplinárneho senátu alebo jeho členov, môže ten, koho sa konanie týka, namietať ich zaujatosť.

Podľa § 121 ods. 2 zákona o sudcoch, o zaujatosti rozhodne iný disciplinárny senát rovnakého stupňa.

Podľa § 150 ods. 2 zákona o sudcoch, pri posudzovaní disciplinárnej zodpovednosti sudcu sa primerane použije prvá časť Trestného zákona a na disciplinárne konanie sa primerane použije Trestný poriadok, ak tento zákon neustanovuje inak alebo ak z povahy veci nevyplýva niečo iné, pri posudzovaní.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku námietku zaujatosti je strana povinná vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Nestrannosť je neodmysliteľným atribútom pojmu súd. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Pri aplikácii tohto prístupu potom rozlišujeme nestrannosť subjektívnu (konkrétnu) a nestrannosť objektívnu alebo štrukturálnu (abstraktnú).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkciu, ktoré vo veci vykonáva.

Práve tu sa uplatňuje teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale sa musí ako taký aj objektívne javiť v očiach strán a predovšetkým obvineného ale i verejnosti.

V posudzovanej veci odvolací disciplinárny senát k vznesenej námietke zaujatosti voči predsedníčke disciplinárneho senátu JUDr. R. J. nezistil žiadne dôvody pre jej vylúčenie z rozhodovania predmetnej veci, predpokladané ustanovením § 31 Trestného poriadku. Aj keď zákon v ustanovení § 31 ods. 1 Trestného poriadku spája vylúčenie sudcu z vykonávania úkonov trestného konania v posudzovanej veci disciplinárneho konania nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosti o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z vykonávania úkonov disciplinárneho konania len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z týchto dôvodov k vylúčeniu sudcu z vykonávania úkonov disciplinárneho konania môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

Podľa § 2 ods. 2 zákona o sudcoch, sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom.

Obsah tohto práva a povinnosti je základným pilierom výkonu funkcie sudcu, keď výnimky môžu vyplývať len z naplnenia zákonných predpokladov, ktoré však v prejednávacom prípade splnené neboli.

Disciplinárne stíhaný sudca v posudzovanej veci namieta, že JUDr. J. počas stáže na Ministerstve Spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v čase od 12. marca 2007 do 31. júla 2010 zastávala funkciu generálnej riaditeľky sekcie civilného práva a následne vykonávala stáž na Krajskom súde v Bratislave. O povolení stáže na ministerstve mal rozhodnúť vtedajší minister spravodlivosti JUDr. H. a teda podliehala právomoci ministra a je logické, že JUDr. H. musel mať k JUDr. J. vzťah založený na vysokom stupni dôvery a lojálnej nadriadenosti, čo modifikuje nezávislosť predpokladanú pre výkon funkcie sudcu, a že JUDr. J. sa v druhej polovici roku 2009 uchádzala ako kandidátka na sudkyňu disciplinárneho súdu a bola navrhnutá poslancom a predsedom politického hnutia, ktoré predtým nominovalo JUDr. H. ako svojho kandidáta na ministra spravodlivosti.

Odvolací disciplinárny senát rozhodujúci o odvolaní proti rozhodnutiu o námietke zaujatosti nezistil konkrétne skutočnosti odôvodňujúce pochybnosti o nezaujatosti predsedníčky disciplinárneho senátu JUDr. J. vo vzťahu k prejednávanej disciplinárnej veci.

Námietka zaujatosti neobsahuje žiadne okolnosti, ktoré sú spôsobilé vyvolať pochybnosti o jej objektívnosti a neustrannosti. Pokiaľ ide o otázku objektívnej zaujatosti, odvolací disciplinárny senát sa nestotožnil s názorom odvolateľa, keď nezistil, že by bolo preukázané akékoľvek vzájomné prepojenie medzi predsedníčkou disciplinárneho senátu JUDr. J. a predsedom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. H., napriek tomu, že skutočnosti týkajúce sa pôsobenia JUDr. J. na ministerstve sú pravdivé.

Konajúci disciplinárny senát sa dostatočným spôsobom vysporiadal pri rozhodovaní o predmetnej námietke zaujatosti so všetkými právnymi predpismi, na ktoré Ing. JUDr. G., PhD. vo svojom odvolaní poukazuje.

Podľa výsledkov prieskumu napadnutého rozhodnutia disciplinárneho senátu a konania, ktoré mu predchádzalo, odvolacím disciplinárnym senátom neboli zistené žiadne pochybenia pri aplikácii práva hmotného ani procesného, a preto odvolací disciplinárny senát odvolanie Ing. JUDr. M. G., PhD. zamietol.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 21. januára 2013

JUDr. Jarmila U r b a n c o v á , v . r .

predsedníčka odvolacieho disciplinárneho senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Malinková